

denne Sal i over 4 Aar, men jeg har endnu ingenfinde set, at noget af de ærede Medlemmer fra den anden Side have ladet sig paavirke af, hvad der er fremkommet fra vor Side. De have altid haft deres faste og bestemte Mening i forveien, og den har været at gaa med Ministeriet. Den høitærede Minister kom atter idag ind paa de engelske Forhold. For et halvt Aar siden hørte vi, at den høitærede Finantsminister med stort Ofsættryk gjorde opmærksom paa Forskjellen imellem de engelske og danske Forhold. Sa, det er vel bekjendt, at der er en stor og væsentlig Forskjel imellem dem, men vi beraabe os jo heller ikke fra vor Side paa de engelske Forhold, og derfor er det ogsaa ufornuøent, at den høitærede Minister saaledes gjør opmærksom paa, at Forholdene ere forskjelligte. Vi beraabe os ikke paa de engelske Forhold, men vi beraabe os paa vore egne Forhold og paa vor egen Grundlov. I Øvrigt var der en for mig ret interessant Modifikation i den høitærede Ministers Udtalelser, nemlig den, at nu havde man i England ikke været 600 Aar om at udvikle sin Parlamentarisme — som han tidligere har sagt — men derimod kun 200 Aar. Naa, det er jo et ganske anseeligt Afslag. Den høitærede Minister dividerede Tallet med 3, men jeg vil bede ham endnu en Gang at dividere det med 3, thi før kommer han ikke til det Rette. Den engelske Parlamentarisme har bragt to Menneftaalbre til sin Udvikling og ikke Mere. Kampen om den engelske Parlamentarisme begyndte 1620, og den var forbi med den saakaldte Revolution i 1688—89, hvilket udgjør et Par Menneftaalbre og ikke Mere. Det, der skete i England efter 1689, var en Udvikling af det parlamentariske Grundlag, som allerede tidligere var vundet. Det er altsaa endnu formeget med de 200 Aar; men naar vi nu tredie Gang komme til at drøfte dette Punkt, saa vil den høitærede Minister maaske endnu en Gang foretage en Division med 3. Den høitærede Minister gjorde imidlertid en Tilspøelse, og det var egentlig denne, som forbausede mig mest, idet han nemlig sagde, at den danske Grundlov var bestemt ved en 200aarig Enevælde. Sa, naturligvis, alle de danske Forhold ere bestemte ved de 200 Aar, som ere gaaede forud, eller, om man vil, ved de 1000 Aar, som ere gaaede forud; men udtrykt paa den Maade, som den høitærede Minister fremsatte det, kan jeg ikke forstaa, at der er nogen Berettigelse deri. Nei, mine Herrer, der skete i 1848 et Brud; det var dette, der skete, det var ikke en Udvikling af Enevælden til Friheden, der fandt Sted, men det var et Brud paa Enevælden og en Konstituering af Friheden. Det var dette, som forandrede Forholdene meget væsentlig. Disse Punkter ere imidlertid underordnede. Det Interessanteste for mig og maaske for de fleste ærede Medlemmer i den høitærede Ministers Foredrag var den statsfilosofiske Udvikling, som han gav af vore For-

fatningsforhold. Dersom den høitærede Kirkeni- nister havde kunnet høre den høitærede Finantsmin- sters Foredrag, inden han igaar talte, saa vilde han ganske sikkert ikke have talt om statsretlige Doktriner. De Doktriner, som her ere fremsatte af den høitærede Finantsminister, ere af en saa- dan Art, at jeg endnu ikke har set dem blive fremsatte saa bestemt og med en saa fuldstændig Tilfidsættelse af den Ret, som tilkommer Repre- sentationen. Den høitærede Minister fordelte Magten paa følgende Maade: Det retslige Lyngdepunkt eller Centrum i Forfatningen ligger i Rigsretten; det var hans første Punkt. Mine Herrer, vi have tidligere her i Landet haft en Udenrigsminister, som til vor Sorg og Ulykke behandlede vore diplomatiske For- hold efter Civilprocessens Regler. De diplo- matiske Forhandlinger ere blevne førte med lang Senstand, med omhyggelige Indlæg, med Afveien og Smødegaaen af Grunde, men ikke med Hand- lingen. De diplomatiske Forhold ere ikke blevne behandlede paa Statsmandsvis, og her se vi no- get Tilsvarende; her se vi vore indre politiske Forhold bedømte paa en Maade fra Processens Standpunkt. Man ser helt bort fra den egent- lige Politikk og det, som egentlig skaber hele vor Udvikling. Hele Spillet mellem Statsmagterne maa dog fornuftigvis foregaa andet Sted end i Rigsretten, men man tager kun Hensyn til, hvorvidt Sagen kan procederes paa en passende Maade i Rigsretten. Nei, mine Herrer, naar en Sag kommer for i Rigsretten, saa er Forholdet allerede temmelig fordærvet. Vi maa ikke ønske, at Lyngdepunktet skal være der, thi dersom vi lægge det der, saa forudsætte vi, at enhver Sag i Forveien maa være forklubbet. Der er ogsaa en anden Mærksag, hvorfor man ingenlunde tør sige dette. Man tør vistnok med Sandhed paastaa, at Lyngdepunktet ligger hos Repræsentationen, thi derom har Grundloven en Bestemmelse i sin § 49. Grundloven har vel bestemt, at Rigs- retten skal dømme, naar der er begaaet Overtræ- delser af Grundloven, men den har tillige bestemt den Maade, hvorpaa Udviklingen skal gaa for sig, og den Magt, som Repræsentationen skal have; dette er nedlagt i Grundlovens § 49. Efter denne Paragraf er identivøl Rigsretten nødt til at dømme, thi Rigsretten er ikke en Domsstol, som er hævet over Lovene, men den er som enhver Domsstol en Lovens Fuldbyrder. Dette var den første Sætning, som blev opstillet af Ministrene, at det retslige Lyngdepunkt var hos Rigsretten, der altsaa var at betragte som et Slags Centrum for det konstitutionelle Konge- dømme. Den Forandring, der var sket, var der- næst, at man fra den uansvarlige Konge var kommen til en fuldstændig ansvarlig Regering, og der blev saa tilføjet, at vi havde faaet en frit valgt Repræsentation. Men hvilken Plads denne havde at indtage i den hele Ord-